

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-04-16
Besvaras senast
2026-04-30

Till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm (L)

2025/26:436 Åtgärder för att stärka den svenska rymdbranschen

Under de senaste 15 åren har rymdens betydelse för samhället ökat kraftigt. I dag är många samhällsfunktioner beroende av data från satelliter, och kriget i Ukraina har tydligt visat att rymdinfrastruktur är helt avgörande även i kris och krig.

Jag välkomnar de satsningar regeringen har gjort på nya nationella rymdprogram och på Försvarmaktens ökade ambitioner. Samtidigt är det oroande att Sverige är ett av endast tre medlemsländer i ESA (Europeiska rymdorganisationen) som minskat sin insats. Det rimmar illa med Sveriges ambitioner som rymdnation.

Vid ESA:s ministermöte i november 2025 beslutades om en rekordökning av ESA:s budget med 31 procent. Nästan alla medlemsländer höjde sina bidrag kraftigt. Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien satsar stort, och Polen och Kanada gör mycket kraftiga öknings. Sverige hör alltså till undantagen när man minskar sin insats.

Rymdstyrelsen begärde därför inför perioden 2026–2028 en betydande ökning av sitt anslag för att stärka Sveriges ESA-deltagande. Regeringen beviljade 100 miljoner kronor, vilket tyvärr var otillräckligt för att ens behålla tidigare nivå. Följden blev att Sveriges andel i ESA:s frivilliga program sjönk till rekordlåga nivåer, vilket har lett till att Sverige fallit till plats 17 och ligger efter våra nordiska grannländer.

Detta är bekymmersamt. ESA är nyckeln till Europas stora rymdprogram och tillgången till EU:s upphandlingar. Utan aktivt deltagande riskerar svenska företag att stängas ute, medan andra länder snabbt tar över Sveriges positioner.

Sverige riskerar att förlora inflytande, affärer och en roll i framtidens rymd- och försvarsinfrastruktur.

Jag vill därför ställa följande frågor till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm:

1. Hur ser ministern och Sveriges regering på att vi är ett av endast tre av

ESA:s 23 medlemsländer som har minskat sin insats till ESA och på att vi nu ligger långt under vår bni-andel och efter våra nordiska grannländer, och avser ministern att vidta några åtgärder med anledning av detta?

2. Vad vill ministern och regeringen göra för att stärka svensk rymdindustris position i Europa?

.....

Mats Wiking (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann